

Prehľad udalostí na stredu 14. februára	2
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 14. 2. 2024, 6:30	
Aktualizovaný prehľad udalostí na stredu 14. februára	5
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 14. 2. 2024, 9:17	
Photos from Košice – Mesto Košice’s post	8
Online, bratislavskespravy.sk, 14. 2. 2024, 10:00	
Týchto 11 osobností z Košického kraja získa OCENENIE za prínos z viacerých oblastí	9
Online, kosicednes.sk, 14. 2. 2024, 11:35	
VIDEO V Košiciach vyrobili revolučnú batériu	10
Online, ahoj.tv, 14. 2. 2024, 12:04	
Košičania môžu opäť využívať bezplatnú študentskú právnu poradňu	11
Online, ahoj.tv, 14. 2. 2024, 12:04	
Ma kerítettek sort Kassán a First Lego League idei regionális fordulója	12
Online, ujszo.com, 14. 2. 2024, 16:03	
Konferencia: 100 rokov psychiatrie v Pezinku	13
Tlač, Zdravotnicke noviny, 15. 2. 2024	
Bude zvyšovanie počtu...	16
Tlač, Zdravotnicke noviny, 15. 2. 2024	
Imunoterapia v liečbe karcinómu endometria	17
Tlač, Lekárske listy, 15. 2. 2024	

Prehľad udalostí na stredu 14. februára [📄](#)

📅 14. 2. 2024, 6:30, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: **Tlačová agentúra Slovenskej republiky**, Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Vedúci vydania:

predpoludním: D. Macková

popoludní: N. Mihová

----- E - mail: domred@tasr.sk, tel.: 59 21 04 58

dispecing@tasr.sk, tel.: 0905 282 190

Technická podpora: 0905/505 721

Valentínska kvapka krvi

Kampaň Slovenského Červeného kríža zameranej na podporu bezpríspevkového darčovstva krvi potrvá do 13. marca.

text

2. zasadnutie Súdnej rady SR

Bratislava, Miestodržiteľský palác, Hlavné námestie 8

DOD Fakulty verejnej správy **UPJŠ** v Košiciach

Košice, Popradská 66

09.00 TK Divadla Alexandra Duchnoviča

Téma: Premiéra predstavenia Čakanie na Godota

Prešov, DAD, veľká scéna

text

09.00 9. schôdza Národnej rady SR

Bratislava, NR SR, rokovacia sála, Námestie A. Dubčeka 1

text, video, zvuk, live

09.00 First Lego league, regionálne kolo a festival Explore

Košice, **UPJŠ**, Prírodovedecká fakulta, Jesenná 5

09.00 DOD Strednej zdravotníckej školy

Bratislava, SZŠ, Strečnianska 20

09.20 Brífing hnutia Progresívne Slovensko

Téma: Návrh poslaneckého klubu PS pre Roberta Fica

Bratislava, pred Úradom vlády SR, Námestie slobody 1

09.40 TK Kresťanskodemokratického hnutia

Téma: Zásadné vyhlásenie KDĽH k národnej nemocnici v Bratislave

Bratislava, NR SR, press centrum, Námestie A. Dubčeka 1

text, zvuk

10.00 TK hnutia Progresívne Slovensko

Téma: Takto sa dá naštartovať ekonomika a zlepšiť podnikateľské prostredie

Bratislava, NR SR, tlačová miestnosť, Námestie A. Dubčeka 1

text, zvuk

10.00 DOD v modelovej inkluzívnej škole Alma

Zvolen, Jilemnického 1

10.00 16. rokovanie vlády SR

Bratislava, ÚV SR, Námestie slobody č. 1, vstup z Leškovej ulice

text, video, zvuk, foto, live

10.00 Foto-aktivita Greenpeace Slovensko "valentínka pre ministra" + Brífing

po skončení

- brífing

Bratislava, pred MŽP SR, Námestie Ľudovíta Štúra 1

video, foto

11.00 Otvorenie dobrodružného zábavno-vzdelávacieho parku Šmolkovia Magický svet

Bratislava, Sport Mall (oproti krematóriu), Hodonínska 27

11.40 TK strany Sloboda a Solidarita

Téma: Vyššie dane sú pre nás neprijateľné

Bratislava, NR SR, press centrum, Námestie A. Dubčeka 1

text, zvuk

11.45 TK Bratislavského samosprávneho kraja, Ústredného zväzu židovských náboženských obcí na Slovensku a Židovskej náboženskej obce Bratislava

Téma: Festival židovskej kultúry - Shalom chaverim

Bratislava, Úrad BSK, Sabinovská 16

text, video, zvuk, foto

12.00 Osobitný kontrolný výbor NR SR na kontrolu činnosti SIS

Bratislava, NR SR, miestnosť č. 71, budova Ubytovacieho zariadenia NR SR, Námestie A. Dubčeka 1

13.00 Zasadnutie Trnavského samosprávneho kraja

Trnava, Úrad TTSK, parlamentná miestnosť, Starohájska 10

text, zvuk

Správy ekonomického charakteru vydá ekonomická redakcia TASR.

Informácie o očakávaných udalostiach nájdete aj v aplikácii TASR Kalendárium na adrese kalendarium.tasr.sk

lt dk

Autor: DK

Aktualizovaný prehľad udalostí na stredu 14. februára [📄](#)

📅 14. 2. 2024, 9:17, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Vedúci vydania:

predpoludním: D. Macková

popoludní: N. Mihová

----- E - mail: domred@tasr.sk, tel.: 59 21 04 58

dispecing@tasr.sk, tel.: 0905 282 190

Technická podpora: 0905/505 721

Valentínska kvapka krvi

Kampaň Slovenského Červeného kríža zameranej na podporu bezpríspevkového darčovstva krvi potrvá do 13. marca.

text

2. zasadnutie Súdnej rady SR

Bratislava, Miestodržiteľský palác, Hlavné námestie 8

DOD Fakulty verejnej správy **UPJŠ** v Košiciach

Košice, Popradská 66

09.00 TK Divadla Alexandra Duchnoviča

Téma: Premiéra predstavenia Čakanie na Godota

Prešov, DAD, veľká scéna

text

09.00 9. schôdza Národnej rady SR

Bratislava, NR SR, rokovacia sála, Námestie A. Dubčeka 1

text, video, zvuk, live

09.00 First Lego league, regionálne kolo a festival Explore

Košice, **UPJŠ**, Prírodovedecká fakulta, Jesenná 5

09.00 DOD Strednej zdravotníckej školy

Bratislava, SZŠ, Strečnianska 20

09.20 Brífing hnutia Progresívne Slovensko

Téma: Návrh poslaneckého klubu PS pre Roberta Fica

Bratislava, pred Úradom vlády SR, Námestie slobody 1

09.40 TK Kresťanskodemokratického hnutia

Téma: Zásadné vyhlásenie KDĽH k národnej nemocnici v Bratislave

Bratislava, NR SR, press centrum, Námestie A. Dubčeka 1

text, zvuk

10.00 TK hnutia Progresívne Slovensko

Téma: Takto sa dá naštartovať ekonomika a zlepšiť podnikateľské prostredie

Bratislava, NR SR, tlačová miestnosť, Námestie A. Dubčeka 1

text, zvuk

10.00 DOD v modelovej inkluzívnej škole Alma

Zvolen, Jilemnického 1

foto, video

10.00 16. rokovanie vlády SR

Bratislava, ÚV SR, Námestie slobody č. 1, vstup z Leškovej ulice

text, video, zvuk, foto, live

10.00 Foto-aktívita Greenpeace Slovensko "valentínka pre ministra"

po skončení

- brífing

Bratislava, pred MŽP SR, Námestie Ľudovíta Štúra 1

video, foto

11.40 TK strany Sloboda a Solidarita

Téma: Vyššie dane sú pre nás neprijateľné

Bratislava, NR SR, press centrum, Námestie A. Dubčeka 1

text, zvuk

11.45 TK Bratislavského samosprávneho kraja, Ústredného zväzu židovských náboženských obcí na Slovensku a Židovskej náboženskej obce Bratislava

Téma: Festival židovskej kultúry - Shalom chaverim

Bratislava, Úrad BSK, Sabinovská 16

text, video, zvuk, foto

12.00 Ústavnoprávny výbor NR SR

Bratislava, NR SR, miestnosť č. 150, Námestie A. Dubčeka 1

12.00 Osobitný kontrolný výbor NR SR na kontrolu činnosti SIS

Bratislava, NR SR, miestnosť č. 71, budova Ubytovacieho zariadenia NR SR, Námestie A. Dubčeka 1

13.00 Zasadnutie Trnavského samosprávneho kraja

Trnava, Úrad TTSK, parlamentná miestnosť, Starohájska 10

text, zvuk

Správy ekonomického charakteru vydá ekonomická redakcia TASR.

Informácie o očakávaných udalostiach nájdete aj v aplikácii TASR Kalendárium na adrese kalendarium.tasr.sk

lt dk

Autor: LT

Photos from Košice – Mesto Košice's post [🔗](#)

📅 14. 2. 2024, 10:00, Zdroj: bratislavskespravy.sk [🔗](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 603 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 161 EUR

KOŠIČANIA MÔŽU OPĀŤ VYUŽÍVAŤ BEZPLATNÚ ŠTUDENSKÚ PRÁVNŤ PORADŇU 🗣️👤🗣️👤

✓ Právnická fakulta **UPJŠ** v Košiciach v spolupráci s mestom Košice aj tentokrát otvára pre obyvateľov mesta Košice Študentskú právnu poradňu.

🗣️👤 Prostredníctvom študentskej právnej poradne majú Košičania možnosť získať bezplatnú právnu analýzu svojho právneho problému, ktorú pre nich vypracujú študenti a študentky práva pod dohľadom skúsených advokátov. Súčasťou právnej analýzy pre klienta je právny rozbor prípadu a konkrétne možnosti jeho riešenia.

Činnosť Študentskej právnej poradne sa uskutočňuje v týchto právnych oblastiach:

- ✓ občianske právo,
- ✓ rodinné právo,
- ✓ obchodné právo,
- ✓ pracovné právo,
- ✓ právo sociálneho zabezpečenia,
- ✓ správne právo,
- ✓ daňové právo.

✗ Z činnosti Študentskej právnej poradne je vylúčené vypracovanie právnej analýzy v oblasti trestného práva.

Ako Študentská právna poradňa funguje?

Na stretnutie v Študentskej právnej poradni je potrebné sa vopred objednať, a to:

☎️ telefonicky na t. č. +421 55 6419 385 (Kancelária prvého kontaktu Magistrátu mesta Košice) alebo

✉️ e-mailom na dominika.beckova@upjs.sk alebo laura.gazdagova@student.upjs.sk.

📅 Objednať sa na stretnutie je možné 12. februára do 15. apríla 2024 alebo do naplnenia kapacity poradne.

📍 Stretnutie sa v dohodnutom termíne uskutoční v priestoroch Právnickej fakulty **UPJŠ** v Košiciach (Kováčska 30, 040 75 Košice).

📄 Bližšie informácie nájdete na: <https://www.upjs.sk/pravnicka-fakulta/pracoviska/ppk/aktuality/>

Autor správy, foto a správu publikoval Košice – Mesto Košice on Facebook V prípade chyby alebo nesprávnej informácie nás prosím kontaktujte cez kontaktný formulár. Ďakujeme.

Autor: Themeinwp.

Týchto 11 osobností z Košického kraja získa OCENENIE za prínos z viacerých oblastí [↗](#)

📅 14. 2. 2024, 11:35, Zdroj: kosicednes.sk [↗](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Pavol Jarčuška
Dosah: 7 205 GRP: 0,16 OTS: 0,00 AVE: 539 EUR

Košický samosprávny kraj (KSK) každoročne využíva príležitosť vyzdvihnúť a oceniť jedinečný prínos jednotlivcov a organizácií, ktorí sa svojou prácou a oddanosťou významne podieľajú na zlepšovaní kvality života nielen v rámci kraja, ale aj za jeho hranicami.

Zdroj: META/Košický samosprávny kraj

Ocenené budú osobnosti z viacerých oblastí

Po nomináciách na Ceny KSK za rok 2023 predstavuje župa laureátov aj na Cenu predsedu KSK a Čestnú cenu predsedu KSK, kde sú ocenené osobnosti z rôznych oblastí – od vedy a medicíny cez kultúru, sociálnu sféru, technológie, až po podnikateľský sektor.

MOHLO BY VÁS ZAUJÍMAŤ: Prezidentský kandidát ako PARKETOVÝ LEV: Takto ste Pellegriniho ešte nevideli (FOTO)

Predseda Košického samosprávneho kraja, Rastislav Trnka, zdôraznil význam týchto ocenení slovami: „Naša spoločnosť stojí na talentovaných ľuďoch a prospešných organizáciách, ktorí sa nezaujímajú len o svoj prospech a blaho. Práve ich každoročne oceňujeme a je to vzácna príležitosť vyjadriť vďaka a uznanie.“ Návrhy na ocenenie mohli predkladať nielen poslanci Zastupiteľstva KSK, ale aj mestá, obce a významné inštitúcie v kraji.

Toto sú ocenené osobnosti Košického kraja

Medzi ocenenými osobnosťami za rok 2023 je lekár Andrej Ferenčík, ocenený za celoživotný prínos v oblasti laparoskopie, chirurgie a medicíny, a **Pavol Jarčuška**, popredný odborník v oblasti infektológie a internej medicíny. Ďalej je to Martina Zeleňáková, výskumníčka v oblasti vodného hospodárstva a environmentálneho inžinierstva, ktorá prispieva k rozvoju vodných stavieb. Eva Kissová, členka Diamantového klubu maratónu v Košiciach, a bratia Gabriel a Rado Oprendeckovci, ktorí sa preslávili svojím remeselným ciderom a prírodnými limonádami, sú ďalšími príkladmi ocenených za ich výnimočný prínos.

MOHLO BY VÁS ZAUJÍMAŤ: Vďaka výzve KOŠICE: DNES si našiel lásku. Richard si založil rodinu a plánuje svadbu (ROZHOVOR)

Tento rok bolo udelených aj šesť Čestných cien predsedu KSK, medzi ktorými sú osobnosti ako Dominik Bari, prvý Slováč, ktorého dokument sa kvalifikoval na Oscara, alebo kapela Noc a deň s medzinárodným úspechom. Adriana Kmotříková, dlhoročná moderátorka a rodáčka z Košíc, nezisková organizácia Maják a klaster Košice IT Valley sú ocenené za ich prínos v rôznych oblastiach spoločenského života. Nemôžeme opomenúť ani Tomáša Slovinského, ktorého práca v oblasti astrofotografie získala uznanie na medzinárodnej úrovni, vrátane NASA.

Termín udeľovania ocenení

Slávnostný ceremoniál udeľovania ocenení sa uskutoční 23. apríla 2024, čím sa oficiálne uzavrie tento ročník ocenení za významné prínosy k rozvoju a prosperite Košického samosprávneho kraja. Tieto ocenenia svedčia o bohatstve talentu a inovatívnosti, ktoré sa v kraji nachádzajú, a o tom, ako môžu jednotlivci a organizácie pozitívne ovplyvniť svoje okolie a spoločnosť ako celok.

(NM)

NM

14.02.2024 11:35

Autor: NM || NM | 14.02.2024 11:35

VIDEO | V Košiciach vyrobili revolučnú batériu [🔗](#)

📅 14. 2. 2024, 12:04, Zdroj: [ahoj.tv](#) [🔗](#), Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: 1 146 GRP: 0,03 OTS: 0,00 AVE: 229 EUR

688x

V Košiciach vyvinuli revolučnú batériu

Pozrite si našu videoreportáž

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika a Technická univerzita v Košiciach spoločne so súkromnou firmou INO-HUB Energy vyvinuli revolučnú prietokovú batériu.

Spolupráca na výrobe strategicky významnej prietokovej batérie s veľkosťou 80 kWh a životnosťou až 20 rokov trvala iba 10 mesiacov. Prvá takáto batéria už bola úspešne nainštalovaná v Kysuckom Novom Meste.

„Myšlienka sa začala rodiť zhruba pred tromi rokmi, keď sme projekt písali a bolo to v okamihu, keď sa začali objavovať myšlienky elektromobility a energetiky ako takej. To znamená prechod od konvenčných výrobných zdrojov elektrickej energie, výrobných zdrojov postavených na obnoviteľnej báze. Pokiaľ chceme do systému zaradiť flexibilné zdroje a agregovať ich disimiláciu v rámci priestoru, bez ukladania elektrickej energie to nepôjde,“ informoval Rudolf Sihlovec, CEO zo spoločnosti INO-HUBE Energy.

(Zdroj: AHOJ TV)

„My, ako elektrochemici a chemici, sme sa podieľali hlavne na tom elektrochemickom testovaní toho článku. Overovali sme, či tá batéria funguje správne, akú má kapacitu, aký má výkon a aká je cyklovateľnosť, či ten elektrolyt funguje správne, prietok a podobné veci. Úzko sme spolupracovali aj s kolegami z INO-HUB Energy, ktorí mali nejaké hodnoty, ktoré by sme mali dosiahnuť,“ povedala Andrea Straková Fedorková, vedúca laboratória z Ústavu chemických vied **UPJŠ** v Košiciach.

„Úzko sme spolupracovali aj s Technickou univerzitou v Košiciach, až sme sa dostali k tomu veľkému článku, ktorý je prvou verziou, ktorú budeme testovať a na tom budeme tento rok ďalej pracovať,“ vyjadrila sa Straková Fedorková.

(Zdroj: AHOJ TV)

„Dakedy sme boli svedkami toho, že na každom balkóne sme mali satelit potom sme mali na každom balkóne mikrovlnku na prenos dát a potom sme mali klimatizáciu. Cesta pre batérie takýmto spôsobom nie je možná. My si myslíme, že budúcnosť je v komunitných batériách - to znamená zdieľaných batériách,“ vysvetlil Sihlovec.

Sériová výroba batérie začne už o dva roky. Zníži sa tým závislosť dovozu batériových systémov z Číny. Slovensko sa zároveň zapíše na mapu dôležitých dodávateľov prietokových elektrolytických batériových systémov v Európe.

Práve tento typ batérií by mal podľa odborníkov v blízkej budúcnosti nahradiť dnes najviac rozšírené lítiové – takzvané LFP stacionárne batériové úložiská.

„Keď za nami prišli partneri z **UPJŠ** a INO-HUB s myšlienkou, že treba zhmotniť a realizovať ich koncepty a dostať ten prototyp do nejakej fázy testovania, tak sme si povedali, že je to pre nás veľká výzva. Ten prvý prototyp je na svete, ale práce budú pokračovať ďalej, pretože rok 2026 nie je ďaleko a vtedy by mala začať aj sériová výroba“ vyjadril sa Ján Slota, prodekan pre vedu a výskum zo Strojníckej fakulty TUKE.

„Výrobu plánujeme zahájiť v januári 2026,“ dodal Sihlovec.

(9:45, red.)

Košičania môžu opäť využívať bezplatnú študentskú právnu poradňu [🔗](#)

📅 14. 2. 2024, 12:04, Zdroj: [ahoj.tv](#) [🔗](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ, Ďalšie zdroje: [ahoj.tv](#)

Dosah: 2 292 GRP: 0,05 OTS: 0,00 AVE: 459 EUR

11x

Obyvatelia Košíc môžu získať bezplatnú právnu analýzu

(Zdroj: FB Košice - Mesto Košice)

Právnická fakulta UPJŠ v Košiciach v spolupráci s mestom Košice aj tentokrát otvára pre obyvateľov mesta Košice Študentskú právnu poradňu.

Prostredníctvom študentskej právnej poradne majú Košičania možnosť získať bezplatnú právnu analýzu svojho právneho problému, ktorú pre nich vypracujú študenti a študentky práva pod dohľadom skúsených advokátov. Súčasťou právnej analýzy pre klienta je právny rozbor prípadu a konkrétne možnosti jeho riešenia.

Činnosť Študentskej právnej poradne sa uskutočňuje v týchto právnych oblastiach: občianske právo, rodinné právo, obchodné právo, pracovné právo, právo sociálneho zabezpečenia, správne právo, daňové právo.

Z činnosti Študentskej právnej poradne je vylúčené vypracovanie právnej analýzy v oblasti trestného práva.

(11:45, red.)

Ma kerítettek sort Kassán a First Lego League idei regionális fordulója

14. 2. 2024, 16:03, Zdroj: ujso.com, Vydavateľ: DUEL - PRESS, s.r.o., Autor: Róbert Németi, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 28 316 GRP: 0,63 OTS: 0,01 AVE: 902 EUR

Németi Róbert

Kassa |

A First Lego League (FLL) minden évben a tudomány, a technológia, a mérnöki tudományok, a matematika és a robotika területét tárja a 4-16 éves fiatalok elé, szórakoztató, gyakorlatias tanulással. A kassai Pavol Jozef Šafárik Egyetem (UPJŠ) Természettudományi Karának dékánja égisze alatt megrendezésre kerülő regionális verseny 2024. február 14-én, szerdán. Bár az előző évekhez képest idén hiányoztak a magyar résztvevők, Hanesz Angelika főbíró szerint a mostani felhozatal is nagyon színvonalas.

Ahogy azt a tegnapi selejtező szervezői csapatától megtudtuk, az FFL tavalyi évadai olyan társadalmi szempontból fontos témákra összpontosítottak, mint az áruszállítás, az idősebb generáció, a hatékony tanulás, a városstervezés, a vízgazdálkodás és az úrkutatás. „Az idei év témája, a STEM mint MASTERPIECESM a művészetekben, vagyis a STEM-képességek fontossága a művészetben és a tervezésben. A csapatok új módszereket találnak ki és újítanak meg a művészet létrehozására és terjesztésére világszerte. A világ legnagyobb robotikára összpontosító versenyének résztvevői valós problémák megoldásával szerezhetnek tapasztalatot. Az FLL idén is három korosztályban inspirálja a gyerekeket és fiatalokat a kísérletezésre, a kritikai gondolkodás, a programozás és a tervezés készségeinek fejlesztésére, valamint a tanulási szokások, az önbizalom és a csapatmunka kialakítására” – közölte lapunkkal Laura Hoľanová, az UPJŠ szóvivője. Mint kiderült, az idei versenyen összesen 80 gyermek vett részt: a Challenge kategóriában 10 csapat, az Explore kategóriában pedig 4 csapat. Az UPJŠ Természettudományi Kara 2017 óta aktívan részt vesz a kassai regionális forduló szervezési előkészítésében.

Három éve máshol vannak

Ahogy azt az Új Szónak a robotikai ismereteiről és szaktudásáról széles körökben ismert Hanesz Angelika, a kassai forduló főbírója elmondta, a gyerekek felkészülten, jó megoldásokkal érkeztek a versenyre. „Az idei téma nagyon szép, elsősorban a művészetéről szól, de egybefonódik a szórakozással, a mozi világával, a színházzal, azon belül pedig a megvilágítással is. Az egyes feladatokban a gyerekeknek fel kellett kapcsolniuk a fényeket, a reflektorokat, vagy éppen a hangszórókat, de olyan missziók is voltak, amikor például bábukként megformált szakértőket kellett elszállítani a robotokkal egy megszabott helyre. Az FFL versenyeken egyébként a technológia mindig azonos, valójában csak a kontextus változik évről évre” – magyarázta lapunknak Hanesz Angelika, akitől azt is megtudtuk, hogy a kassai fordulón többek között Nagykaposról, Nagymihályból, Kassáról, Szepsiből vagy éppen Rózsahegyről is érkeztek a gyerekek. „A magyar csapat, a korábban általam vezetett kassai Talentum SAP csapata egyébként már három éve nem vesz részt az FLL-en, de ez pusztán azért van, mert a csapat a World Robotic Olympiadra (WRO) összpontosít. Ettől függetlenül az FLL-en résztvevők rengeteg tapasztalattal rendelkeznek, s bízok benne, hogy ez az elkövetkezendő években is így marad. Szlovákiában egyébként mintegy 90 csapat jelentkezett be az ide FLL-be, a kassai a szerdai kassai forduló az utolsó hazai regionális forduló volt” – tette hozzá Hanesz Angelika.

Valóságos életforma

A regionális fordulóból tovább jutó csapatok a közeljövőben sorra kerülő országos körre jutnak majd tovább Pozsonyba, az ott legjobbnak minősülők pedig kijutnak a világvérsenyre. „Múlt éven Panamában jártunk a WRO keretében belül, jómagam pedig a zsűrizésben is részt vettem. Az egy hatalmas verseny, de az FLL is legalább olyan érdekes és tartalmas, mint bármelyik más. Zsűriként egyébként mindig nagy élmény jelen lenni, hiszen testközlelől látjuk és szemléljük a megoldásokat. Természetesen nem csak a technikai részére figyelünk oda, hanem a gyermekek jóllétére is, sokszor buzdítjuk, lelkiileg segítjük őket, hiszen nem mindig sikerül minden nekik elsőre. Én nagyon élvezem a robotikát és a vele kapcsolatos tevékenységeket, s bátran állítom, hogy számomra ez egy életforma” – zárta Hanesz Angelika.

Autor: Róbert Németi

Konferencia: 100 rokov psychiatrie v Pezinku [🔗](#)

📅 15. 2. 2024, Zdroj: **Zdravotnícke noviny**, Strana: 7, Vydavateľ: MAFRA Slovakia, a.s., Autor: Rastislav Boris, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: 14 000 GRP: 0,31 OTS: 0,00 AVE: 2899 EUR

Rubrika: Psychiatria

Trendom je skracovanie priemernej dĺžky hospitalizácie psychiatrických pacientov, čo skracuje čas na diagnostiku

Pri príležitosti 100 rokov psychiatrie v Pezinku sa v Psychiatrickej nemocnici Philippa Pinela uskutočnila odborná konferencia s približne 15 prednáškami a s prehliadkami našej najväčšej psychiatrickej nemocnice. Nemocnica tiež predstavila nové logo, ktoré je symbolicky vytvorené z desiatok malých fotografií zamestnancov. Nemocnica má 450 lôžok, pracuje v nej cca 370 zamestnancov a o bezpečnosť sa v rámci 24-hodinovej smeny starajú štyria pracovníci SBS.

„Počet psychiatrických vyšetrení a hospitalizácií v SR neustále stúpa. Dokazujú to aj údaje NCZI, podľa ktorých počet návštev psychiatrických ambulancií medziročne narástol o viac ako 10 % a počet hospitalizovaných pacientov na psychiatrických oddeleniach o viac ako 6 %,“ podotkol v úvode konferencie MUDr. Ladislav Slobodník, MBA, štátny tajomník ministerstva zdravotníctva. Podľa Slobodníka bude dôležité vypracovanie národného programu duševného zdravia a akčného plánu na roky 2023 až 2030. Spomenul tiež význam posilnenia prevencie a výzvu na budovanie psychosociálnych centier, na ktoré sa z plánu obnovy vyčlenilo takmer 8 miliónov eur.

Čriepky z histórie

Riaditeľ nemocnice Ing. Martin Hromádka, PhD. a psychiater MUDr. Dalibor Janoška sa v prezentáciách zaoberali históriou nemocnice a jej osobnosťami. Za sto rokov pôsobilo na peziňskej psychiatrii približne 330 lekárov. V minulých storočiach sa v lokalite nachádzali železité kúpele. V lete 1922 požiadal župan mesto o zriadenie Afílovaného ústavu pre chorobomyseľných, prví pacienti nastúpili 1. februára 1924. V roku 1938 prešli akcie kúpeľov do vlastníctva stavebnej firmy Frič z Bratislavy, v tomto období tu ako ošetrovatelky pôsobili sestričky z rádu Vincentiek. Nemocnica vtedy využívala aj budovy susedných antimónových baní, ktoré sú dnes zaraďované medzi najstrašidelnejšie opustené miesta u nás. Pre liečebňu sa používalo aj pomenovanie „ústav na Cajle“, čo je bývalá obec a dnes súčasť Pezinku.

V roku 1947 prišlo k zmene na Štátny liečebný ústav pre choroby mozgu. Počas éry riaditeľa prof. MUDr. Karola Matulaya zaviedli organizovanú a vedecky podloženú ergoterapiu či Pinelove hry. Profesor Matulay bol priekopníkom používania elektrokonvulzívneho prístroja vlastnej výroby a zaviedol elektronarkózu. V roku 1957 sa zmenil štatút zariadenia na Krajskú psychiatrickú liečebňu, niektorí miestni dodnes používajú skratku KPL. Ako riaditeľ nastúpil prof. MUDr. Jozef Pogády, DrSc., za ktorého éry sa otvorili výskumné laboratórium či operačná sála pre stereotaktickú chirurgiu. Presadil komplexnú prestavbu, ktorá trvala 17 rokov od polozenia základného kameňa v roku 1976.

V roku 1994 sa za riaditeľa MUDr. Pavla Černáka, PhD., podarila transformácia z liečebne na psychiatrickú nemocnicu, ktorá od 1. februára 1995 nesie názov podľa francúzskeho reformného psychiatra Philippa Pinela. V aktuálnom storočí bola nemocnica po rozhodnutí ministra na pár mesiacov zlúčená s Fakultnou nemocnicou Bratislava, následne jej bol vrátený štatút samostatného právneho subjektu. Černák je autorom titulov Správa o stave duše a Samovražda.

Okrem spomínaných riaditeľov pracovali v „Pinelke“ ďalšie osobnosti. Napríklad doc. MUDr. Juraj Fleischer, CSc., známy aj ako pedagóg a súdny znalec, prof. MUDr. Ján Molčan, DrSc, zakladateľ psychofarmakológie a spoluzakladateľ psychiatrickej sexuológie u nás, či prof. MUDr. Jozef Hašto, PhD., autor titulu Vzťahová väzba. Výraznú stopu zanechal aj akademický maliar Jaroslav Knil, ktorý položil základy arteterapie v psychiatrickej praxi a vytvoril viacero unikátnych portrétov pacientov so schizofréniou.

Pohyb za zdravím

Prednosta 1. psychiatrickej kliniky **UPJŠ** a UNLP Košice Mgr. MUDr. Jozef Dragašek, PhD., MHA hovoril o hlavných okruhoch, ktoré sa používajú najmä pri nefarmakologickej intervencii: sociálna interakcia a jej modulácia, modulácia kognitívnych procesov, emočnej reaktivity a ovplyvnenie biologických systémov, napríklad inflamatórnej odpovede organizmu alebo regulácie stresovej osi hypotalamo-hypofýzového komplexu. Dragašek poukázal na význam cirkadiánneho rytmu a kvality spánku, stravovania a fyzickej aktivity pre duševné zdravie. Prostredníctvom štúdií zdôraznil pozitívne efekty dlhodobého a pravidelného aeróbného fyzického cvičenia u pacientov so schizofréniou, keďže okrem iného vedie k väčšej plasticite hipokampu. Zároveň sú však vplyvy fyzickej aktivity pri schizofrénií menej preskúmané ako napríklad pri depresii.

Riaditeľ úseku zdravotnej starostlivosti v Kúpeľoch Ružbachy MUDr. Bohuslav Kendra v diskusii doplnil, že pri nefarmakologickej liečbe môže mať výrazné benefity kúpeľná liečba: „Ponúkame prírodný liečivý zdroj, uhlíčitú vodu, ktorá pôsobí sedatívne, ponúkame celé spektrum rehabilitačných procedúr, klinického psychológa a psychoterapeutické pracovisko. Máme všetko, len nemáme pacientov. Pritom sme jediné kúpele, ktoré liečia aj kompenzovanú schizofréniu, ale na kúpele sa toľko nemyslí.“

Hlavná odborníčka ministerstva zdravotníctva pre psychiatriu doc. MUDr. Ľubomíra Izáková, PhD. potvrdila, že pri kúpeľnej liečbe sú obmedzujúce úhrady, ktoré sa zatiaľ neúspešne snažia riešiť s ministerstvom. Doplnila, že aj počas návštevy pracovných skupín z Európskej psychiatrickej asociácie (EPA) a Svetovej psychiatrickej asociácie (WPA), prezidentka WPA prof. Danuta Wasserman zvýzdvihla význam pohybu a budovania návyku pacientov hýbať sa už počas hospitalizácie.

Kratšie hospitalizácie, preťažené ambulancie

Izáková hovorila v prednáške o vývoji v psychiatrickej diagnostike a porovnávala klinickú prax s medzinárodnou klasifikáciou chorôb. „V roku 2019 profesorka Bražinová s kolektívom odhadli množstvo neliečených ľudí s psychickou poruchou v slovenskej populácii, napríklad v prípade depresie nevyhľadá pomoc a nelieči sa 67 % ľudí. Zaujímavé je, že napríklad v prípade schizofrénie tento gap neexistoval, čiže tí ktorí sú chorí, sa napokon k liečbe aj dostanú.“

Izáková za problém odboru označila nedostatok odborníkov a nejasne definované kompetencie. „Keby tých 67 % prišlo, neviem kde čakajú, nedostanú sa k pomoci. A nevieme, čo môžu všeobecní lekári či pokiaľ siahajú psychológovia, psychoterapeuti, psychiatri,“ uviedla. Okrem toho podľa nej chýba prierezová diagnostika psychických porúch, dlhodobé sledovanie jedného pacienta a kontinuita v psychiatrickej starostlivosti. Verí, že dlhodobé sledovanie pacientov sa zlepší aj vďaka 30 psychosociálnym centrom, ktoré majú vzniknúť vďaka prostriedkom z plánu obnovy.

Upozornila tiež na trend skracovania priemernej dĺžky hospitalizácie psychiatrických pacientov u nás aj v iných krajinách, čo skracuje čas na správnu diagnostiku. „Narastá ale počet pacientov v psychiatrických ambulanciách, na deň je to asi 25 pacientov na jedného ambulatného psychiatra. Ak rátame osem hodín času, to je možno pätnásť minút na pacienta,“ upozornila.

Metabolicky neutrálne antipsychotiká

MUDr. Adam Nemček z FNsP Nové Zámky sa v prednáške zaoberal kardiovaskulárnou bezpečnosťou antipsychotík, respektíve kardiovaskulárnou mortalitou, morbiditou a rizikami pri farmakologickej liečbe schizofrénie. Vychádzal napríklad zo švédskej kohortovej štúdie Comorbidities and mortality in persons with schizophrenia.

Z jeho prezentácie vyplynuli viaceré závery: 1. Mortalita na kardiovaskulárne ochorenia pacientov so schizofréniou je vyššia než vo všeobecnej populácii, a to aj medzi mladými dospelými, pričom je multifaktoriálna. 2. Po iniciácii antipsychotickej terapie nastáva veľmi rýchlo najväčší hmotnostný prírastok a najrýchlejšia deteriorácia metabolických parametrov pacienta. 3. Napriek metabolickým nežiaducim účinkom antipsychotiká redukujú mortalitu i mortalitu z kardiovaskulárnych príčin rôznymi mechanizmami. 4. Z hľadiska prognózy aj kardiovaskulárneho rizika je kľúčová bezpečná a efektívna farmakoterapia od úvodu poruchy a vhodné je preferovať antipsychotiká s priaznivým metabolickým profilom.

Sociálny rozmer

Primárka mužského oddelenia psychiatrickej kliniky v Pezinku MUDr. Zuzana Repková zdôraznila sociálny rozmer psychiatrie prostredníctvom piatich príbehov pacientov. Upozornila na dlhé čakacie doby na ambulantné vyšetrenia po prepustení z nemocnice a slabú sociálnu podporu štátu mladých dospelých pacientov, ktorí sa napriek snahe nevedia zamestnať. Kritizovala tiež stigmatizáciu psychických porúch a psychiatrie v komunikácii politikov.

Psychologička a psychoterapeutka Mgr. Hana Vojtová sa v prednáške zaoberala výzvami psychotraumatológie, najmä komplexnou posttraumatickou stresovou poruchou. Doc. PhD. Tatiana Hrindová, PhD. rozoberala, kam kráča psychiatrické ošetrovatelstvo. Sestry podľa nej nezabezpečujú výkon len silou v rukách, ale ide o intelektuálnu činnosť. Uviedla, že sa menia požiadavky na vzdelávanie sestier v oblasti duševného zdravia a je potrebné ich vzdelávanie v psychoterapeutických prístupoch. Sestry podľa nej musia uplatňovať terapeutickú komunikáciu a terapeutický vzťah s pacientom.

Primár psychiatrie vo FN Trnava MUDr. Ivan Karbula položil rečnícku otázku, či prídeme do obdobia, keď sa psychiatier bude báť pacienta a najprv ho bude treba preskenovať cez detektor ako na súde. Karbula opísal dva prípady pacientov vo veku okolo 30 rokov, ktorí si do nemocnice priniesli zbraň. „V roku 2009, keď som nastúpil na psychiatriu, zväčša tam boli pacienti s endogénnymi duševnými poruchami vo vyššom veku a vidieť tam dvadsaťročného pacienta bolo skôr výnimočné. Keď sa prejdem po oddelení dnes, tak vidím gro pacientov po osemnástke, pričom problémom býva skôr ich osobnostná štruktúra, valcuje ich tento svet a ťažšie sa s nimi spolupracuje.“ V závere dostal priestor zástupca pacientov Mgr. Vladimír Václavík, ktorý predstavil činnosť obnovenej Spoločnosti pre pomoc pri Huntingtonovej chorobe. Týmto ochorením trpí jeho manželka.

Tajomstvá času a priestoru

V najrozsiahlejšej prednáške prof. MUDr. Jiří Horáček, PhD., FCMA zhrnul biologické a kultúrne rámce vedomej skúsenosti, respektíve teórie vedomia a rôzne možné prístupy k jeho skúmaniu, na príklad empirické, filozofické, experimentálne či korelačné a kauzálne. Rozprával o vnímaní času a priestoru, pričom fungovanie vedomia prirovnal k mapovaciemu procesu, pretože podobne ako mapa zjednodušuje, skresľuje, vynecháva, uberať rozmer.

Z aktuálnych tém hovoril o tom, ako môžu frustrácia, bezmocnosť a stres z globálnych kríz znižovať neuroplasticitu mozgu a podporovať tak rigidné myslenie, čo môže byť jednou z príčin bujnenia konšpiračných teórií a dezinformácií. Tiež rozprával, ako môžu v existenciálnej tiesni pacientov, napríklad onkologických, pomáhať psychedeliká, no dôležité je prepojenie so psychoterapiou. Tejto téme sa ako spoluautor venuje aj v článku *Does Psychedelic Therapy Have a Transdiagnostic Action and Prophylactic Potential?* Profesor Horáček má väzby na Slovensko, jeho otec bol pred vyše polstoročím riaditeľom Psychiatrickej liečebne Dolná Krupá v miestnom kaštieli.

Nové logo: 100 rokov psychiatrie v Pezinku.

Foto: PNPP

Na deň je to asi 25 pacientov na jedného ambulantného psychiatra.

doc. MUDr. Ľubomíra Izáková, PhD.

Kliniky v „Pinelke“

Psychiatrická klinika SZU a PNPP – mužské oddelenie Psychiatrická klinika SZU a PNPP – ženské oddelenie Psychosomatická klinika FZaSP Trnavskej univerzity a PNPP Klinika drogových závislostí SZU a PNPP Gerontopsychiatrická klinika SZU a PNPP Neuropsychiatrická klinika SZU a PNPP Fyziatrcko-rehabilitačné oddelenie

Autor: Rastislav Boris

Bude zvyšovanie počtu... [🔗](#)

📅 15. 2. 2024, Zdroj: **Zdravotnícke noviny**, Strana: 2, Vydavateľ: **MAFRA Slovakia, a.s.**, Autor: **Michaela**

Mihoková, Sentiment: **Ambivalentný**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: 14 000 GRP: 0,31 OTS: 0,00 AVE: 957 EUR

Rubrika: **Medicína**

Dokončenie zo strany 1

„Na Lekárskufakultu Univerzity Komenského v Bratislave bude možné prijať o 45 medikov viac, na Jesseniovu lekársku fakultu UK v Martine 30 uchádzačov navyše. Na Lekárskej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** pribudne o 45 nových medikov navyše a na Slovenskej zdravotníckej univerzite 30 ďalších študentov,“ informuje rezort školstva.

Peniaze pôjdu nielen na samotné zvýšenie počtu študentov, ale aj na zlepšenie podmienok teoretickej aj klinickej výučby, technologické inovácie a rozvoj pedagógov, odkázali z Univerzity Komenského.

Inak to budú len vyhodnené peniaze

Lekárske odborové združenie na čele s MUDr. Petrom Visolajským rozhodnutie víta, no obáva sa toho, že ak najvyšší predstavitelia zostanú len pri tom a nič viac neurobia, budú to v konečnom dôsledku len vyhodnené peniaze. Dôvodom je to, že časť medikov po vyštudovaní na Slovensku odchádza pracovať do zahraničia, napríklad do Česka. Niektoré roky zaznamenali na Slovensku odlev medzi 15 až 30 % absolventov.

„Lekárske fakulty na Slovensku poskytujú v vysokú úroveň vzdelávania a naši absolventi sa tak dokážu uplatniť hocikde vo svete. Takže ak im nevytvoríme také podmienky, aby chceli ostávať pracovať v slovenských nemocniciach a ambulanciách, bude to znamenať jedine to, že budeme vzdelávať viac medikov pre zahraničie,“ odkázali aj z Univerzity Komenského.

Špecializácie trvajú príliš dlho

Čo im tu najviac prekáža a bráni, aby zostali? Lekárske odborové združenie sa odvoláva na prieskum, ktorý sledoval záujmy českých a slovenských mladých lekárov. Z neho vzišlo, že Slováci sú nespokojní, lebo tu v porovnaní so zahraničím trvá špecializácia príliš dlho.

„Po ukončení vysokoškolského štúdia sa mladý lekár musí ešte niekoľko rokov vzdelávať v danom odbore a pracovať pod dohľadom skúseného lekára, aby sa z neho stal internista, kardiológ, lekár ORL, gynekológ či pediater. Toto niekoľkoročné štúdium má predpísané výkony, aké musí vykonať a na akom pracovisku a ako dlho musí na ňom pracovať,“ vysvetľuje odborové združenie s tým, že potom nasleduje štátna skúška, po ktorej lekár získava atestáciu.

Zdôrazňujú, že už v minulosti žiadali jednoduchší priebeh atestačného štúdia, vláda sa k tomu aj zaviazala, no dodnes sa tak nestalo.

Nechuť do dlhotrvajúceho štúdia si môžeme všimnúť aj na tom, aké špecializácie chýbajú najviac. Profesor Payer vie posúdiť, o čo záujem je a o čo naopak nie. Podľa neho sú v popredí odbory ako plastická chirurgia, očné, pediatria, patológia, vnútorné lekárstvo, rádiológia či ARO.

Keď rozoberá tie, ktoré v obľube nie sú, priamo nadväzuje na odborárov, lebo hovorí, že ťažké atestačné štúdium odrádza. „Relatívne malý záujem je o odbory, ktoré majú ťažkú atestáciu, sú to mnohé interné odbory, ako napríklad reumatológia, nefrológia, kde vzniká problém, že po nesmierne náročnom štúdiu sa človek zamestná a zistí, že finančné ohodnotenie je veľmi malé,“ podotkol.

Motivácia pedagógov

Na Univerzite Komenského ako zásadné tiež vnímajú dofinancovanie nemocníc či staranie sa o pedagógov tak, aby aj oni mali motiváciu, lebo sú to práve pedagógovia, ktorí našich lekárov vzdelávajú.

Nedostatok lekárov pritom vnímajú všetci a všetkých aj rovnako trápi. Avšak, hoci je aj zrejmé, v ktorých oblastiach je ich najmenej, fakulty ani štát nemôžu priamo zasahovať do toho, čo si majú mladí študenti vybrať. Musí to byť ich slobodná voľba a jediné, čo môžu robiť, sú práve kroky ako zvyšovanie počtu medikov či nalievanie viac peňazí do zdravotníctva. A ako sa zdá, to bude zároveň aj najviac cenené.

Foto: shutterstock

Autor: Michaela Mihoková, HN

Imunoterapia v liečbe karcinómu endometria

15. 2. 2024, Zdroj: **Lekárske listy**, Strany: 16, 19, 20, Vydavateľ: **MAFRA Slovakia, a.s.**, Autor: **Róbert Biel**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: 14 000 GRP: 0,31 OTS: 0,00 AVE: 4692 EUR

Rubrika: Onkológia

Imunoterapia zohráva významnú úlohu v liečbe karcinómu tela maternice, kde sú doterajšie liečebné výsledky chemoterapie a hormonoterapie nedostatočné. S konvenčnými liečebnými modalitami imunoterapia významne zlepšuje prognózu pacientov. Karcinóm tela maternice je najčastejším zhubným gynekologickým nádorom vo vyspelých krajinách.

V liečbe karcinómu tela maternice priniesla imunoterapia pozitívne výsledky v populácii pacientiek s mikrosatelitovo instabilným, ale aj mikrosatelitovo stabilným nádorom. V ESMO odporúčaní majú svoje stabilné miesto blokátory kontrolných bodov imunity pembrolizumab a dostarlimab, v monoterapii alebo v kombinačných režimoch.

Úvod

Gynekologické malignity celosvetovo predstavujú druhú najčastejšie diagnostikovanú skupinu malignít u žien. Podľa posledných prieskumov je endometriálny karcinóm (EC) šiesta najčastejšie sa vyskytujúca malignita u žien celosvetovo, s incidenciou nových prípadov viac ako 417 000 za rok 2020.

V porovnaní s inými nádormi gynekologického pôvodu je benefit imunoterapie najvýznamnejší práve v liečbe karcinómu tela maternice. Predchádzajúce výskumy naznačujú, že až 31 % pacientiek s karcinómom endometria má zmeny v štruktúre DNA známe ako mikrosatelitová nestabilita alebo deficiencia mismatch repair systému. Proteín programovanej smrti 1 (PD-1), koinhibičný receptor T-buniek a jeho ligand PD-L1 zohrávajú významnú úlohu v schopnosti úniku nádorových buniek imunitnému systému hostiteľa. Inhibitory kontrolných bodov imunity sa zameriavajú na PD-1, PD-L1 alebo CTLA-4 a blokujú negatívne regulačné signály potláčajúce aktivitu T buniek, čím dochádza k stimulácii cytotoxickej protinádorovej aktivity. Účinnosť imunoterapie je ovplyvnená multifaktoriálne. Významnú úlohu zohráva nádorové mikroprostredie, nádor infiltrujúce lymfocyty (TIL), hypermutované nádorové bunky a mikrosatelitová instabilita (MSI). Nádorové mikroprostredie predstavuje komplexnú a dynamickú štruktúru, v ktorej malígne bunky majú schopnosť ovplyvňovať funkčnú kapacitu buniek imunitného systému. Práve imunitné mikroprostredie potláča protinádorovú imunitnú odpoveď a expresia PD-L1 na nádorových a imunitných bunkách je kľúčovým mechanizmom imunitného úniku.

Pembrolizumab v monoterapii

Pembrolizumab je humanizovaná monoklonálna protilátka proti PD-1, ktorej účinnosť a bezpečnosť bola skúmaná vo fáze II multikohortovej štúdie KEYNOTE-158 u pacientiek s predtým liečeným pokročilým nonCRC MSI-H/ dMMR karcinómom, vrátane karcinómu endometria. Vybrané pacientky z kohorty D (endometriálny karcinóm, nezávislé na MSI-H/dMMR statusu) a z kohorty K (akékoľvek MSI-H/dMMR pri solídnych nádoroch, okrem kolorektálneho karcinómu) dostávali pembrolizumab 200 mg každé 3 týždne do 35 cyklov. Celkovo bolo zaradených 90 pacientiek s MSI-H/dMMR s karcinómom endometria do kohorty D (11 pacientiek) alebo K (79 pacientiek). Primárny cieľ štúdie bola miera objektívnych odpovedí (ORR) podľa RECIST verzia 1.1. Sekundárne ciele zahŕňali medián trvania odpovede (DOR), prežívanie bez progresie (PFS), celkové prežívanie (OS) a bezpečnosť. Celkový počet pacientiek, ktoré dostali viac ako jednu dávku pembrolizumabu a boli v sledovaní 26 týždňov a viac, bol 79, priemerný čas od prvého podania do analýzy dát bol 42,6 mesiaca. Hodnota ORR bola 48 % (95 % CI 37 - 60) a medián DOR nebol dosiahnutý (2,9 - 49,7+ mesiacov). Medián PFS bol 13,1 mesiacov (95 % CI 4,3 - 34,4) a medián OS nebol dosiahnutý (95 % CI 27,2 - mesiacov). Spomedzi všetkých liečených pacientiek 76 % malo ≥ 1 nežiaducich účinkov súvisiacich s liečbou (stupeň 3 - 4 podľa CTCAE 12 %).

Výsledky štúdie viedli k schváleniu pembrolizumabu v monoterapii pri MSI-H/ dMMR endometriálnom karcinóme u pacientiek po zlyhaní prvej línie systémovej liečby.

Dostarlimab

Dostarlimab, anti-PD-1 monoklonálna protilátka, ktorá blokuje interakciu s ligandmi PD-L1 a L2, je schválená na liečbu dMMR rekurentného alebo pokročilého endometriálneho karcinómu, ktorý progredoval po chemoterapii s platinovým derivátom. GARNET bola multicentrická, otvorená, jednoramenná štúdia fázy I, v ktorej boli pacientky rozdelené do kohorty A1 (dMMR/MSI-H EC) alebo kohorty A2 (pMMR/MSS EC). Pacientky dostávali 500 mg dostarlimabu i.v. každé 3 týždne počas prvých 4 cyklov a následne 1000 mg každých 6 týždňov až do progresie alebo prerušenia liečby. Výsledky tretej priebežnej analýzy ukázali medián ORR 43,5 % v kohorte A1 s 11 kompletnými odpoveďami a 36 parciálnymi odpoveďami. V kohorte A2 bol ORR 14,1 % s 3 kompletnými odpoveďami a 19 parciálnymi odpoveďami. Medián DOR nebol dosiahnutý ani v jednej kohorte.

V júni 2023 boli publikované výsledky fázy III štúdie RUBY, ktorá predstavuje globálnu, randomizovanú, dvojito zaslepenú, multicentrickú štúdiu 494 pacientiek s primárne pokročilým (štádium III alebo IV) alebo primorekurentným EC, ktoré boli randomizované do ramena s dostarlimabom plus chemoterapia (karboplatina AUC 5 a paklitaxel) a ramena s placebom plus chemoterapia. V podskupine dMMR/MSI-H populácie bol odhadovaný PFS po 24 mesiacoch 61,4 % (95 % CI 46,3 - 73,4) v ramene s dostarlimabom a 15,7 % (95 %

CI 7,2 - 27,0) v skupine s placebom (HR 0,28; 95 % CI 0,16 - 0,50; $p < 0,001$). V celkovej populácii bol PFS po 24 mesiacoch 36,1 % (95 % CI 29,3 - 42,9) v ramene s dostarlimabom a 18,1 % (95 % CI 13,0 - 23,9) v ramene s placebom (HR 0,64; 95 % CI 0,51 - 0,80; $p < 0,001$). OS po 24 mesiacoch bolo 71,3 % (95 % CI 64,5 - 77,1) s dostarlimabom a 56 % (95 % CI 48,9 - 62,5) s placebom (HR pre úmrtnosť 0,64; 95 % CI 0,46 - 0,87). Výsledky poukazujú na signifikantné predĺženie PFS v prospech dostarlimabu v kombinácii s chemoterapiou u pacientiek s primárne pokročilým alebo primorekurentným EC, a to najmä v populácii s dMMR/MSI-H.

Kombinovaný režim imunoterapie a antiangiogénnej liečby

Lenvatinib je perorálny, multikinázový inhibitor, ktorý cielene pôsobí na niekoľko receptorov vaskulárneho endotelialného rastového faktora (VEGF1, VEGF2, VEGF3), ako aj niekoľko ďalších receptorov, ktoré sa podieľajú na angiogenéze a nádorovom raste. Fáza III klinického skúšania štúdie KEYNOTE-775 porovnávala liečebný efekt u 827 pacientiek (697 s pMMR a 130 s dMMR) s lokálne pokročilým, inoperabilným alebo metastatickým EC v II. línii po predchádzajúcej liečbe platínovým derivátom, ktoré boli randomizované do ramena s kombináciou lenvatinibu s pembrolizumabom (411 pacientov) versus rameno s chemoterapiou podľa voľby lekára (416 pacientov). Medián PFS bol predĺžený v ramene s kombináciou lenvatinib plus pembrolizumab oproti ramenu s chemoterapiou (pMMR populácia 6,6 vs 3,8 mesiaca; HR pre progresiu/úmrtnosť bolo 0,60; 95 % CI 0,50 - 0,72; $p < 0,001$; celková populácia 7,2 vs 3,8 mesiaca; HR 0,56; 95 % CI 0,47 - 0,66; $p < 0,001$) – graf 1. Rovnako medián OS bol predĺžený v ramene s lenvatinib plus pembrolizumab oproti ramenu s chemoterapiou (pMMR populácia 17,4 vs 12,0 mesiaca; HR 0,68; 95 % CI 0,56 - 0,84; $p < 0,001$; celková populácia 18,3 vs 11,4 mesiaca; HR 0,62; 95 % CI 0,51 - 0,75; $p < 0,001$) - graf 2. Nežiaduce účinky stupňa 3 a viac boli v 88,9 % v ramene s lenvatinib plus pembrolizumab a 72,7 % v ramene s chemoterapiou. Na základe tejto štúdie bola kombinovaná liečba pembrolizumab s lenvatinibom schválená pre liečbu pokročilých alebo recidivujúcich karcinómov tela maternice bez ohľadu na MMR status.

Záver

Použitie imunoterapie v liečbe gynekologických malignít predstavuje obrovský prínos. Budúcnosť imunoterapie očakávame v prvej línii liečby, nakoľko doterajšie výsledky hormonoterapie a chemoterapie sú nedostatočné. Imunoterapia priniesla výsledky v druhej línii liečby, nateraz ale ostáva chemoterapia štandardnou liečbou v prvej línii liečby pokročilého alebo recidivujúceho karcinómu tela maternice. OS je ale menej ako 3 roky. Schválené indikácie sú nateraz tri: pembrolizumab pri dMMR/MSI-H pokročilom alebo recidivujúcom karcinóme; dostarlimab pri dMMR/MSI-H pokročilom alebo recidivujúcom karcinóme; kombinácia pembrolizumab plus lenvatinib pri pokročilom alebo recidivujúcom karcinóme tela maternice

(schéma).

Pembrolizumab je monoklonálna protilátka proti PD-1

Graf 1: KEYNOTE-775: primárny cieľ - PFS (všetky pacientky)

Pacientky s progresiou (%) Levatinib + pembrolizumab Chemoterapia

Levatinib + pembrolizumab Chemoterapia HR pre progresiu alebo úmrtnosť 0,56 (95 % CI 0,47 – 0,66) $p < 0,001$ Medián PFS (95 % CI)

7,2 (5,7 – 7,6) 3,8 (3,6 – 4,2)

100 90 80 70 60 50 40 30 20 10 0 0 3 6 9 12 15 18 21 24 27 Mesiac 411 316 202 144 86 56 43 17 6 0 416 214 95 42 18 10 4 1 1 0

Počet v riziku Levatinib + pembrolizumab Chemoterapia

Graf 2: KEYNOTE-775: primárny cieľ - OS (všetky pacientky)

Podiel pacientiek, ktoré žili (%) Levatinib + pembrolizumab Chemoterapia 100 90 80 70 60 50 40 30 20 10 0 0 3 6 9 12 15 18 21 24 27 Mesiac 411 383 337 282 198 136 81 40 7 0 416 373 300 228 138 80 40 11 3 0

Počet v riziku Levatinib + pembrolizumab Chemoterapia Levatinib + pembrolizumab Chemoterapia HR pre úmrtnosť 0,62 (95 % CI 0,51 – 0,75) $p < 0,001$ Medián celkového prežívania (95 % CI)

18,3 (15,2 – 20,5) 11,4 (10,5 – 12,9)

Schéma: ESMO odporúčania pre liečbu metastatického karcinómu tela maternice

Rekurentný metastatický EC Karcinómy nízkeho stupňa s endometriálnou histológiou Nízkoobjemové/indolentné ochorenie Hormonálna terapia gestagény (II, A) inhibítory aromatázy (III, C) tamoxifen (III, C) fulvestrant (III, C)

MSI-H/dMMR Chemoterapia karboplatina AUC 5 – 6 + paklitaxel 175 mg/m² á 21 6 cyklov (I, A) MSS/pMMR Opakovanie s liečbou založenou na platine (IV, C)

Chemoterapia doxorubicín (IV, C) paklitaxel (IV, C) ICI dostarlimab (III, B, MCBS3) alebo pembrolizumab – lenvatinib (I, A, MCBS 4)
Opakovanie s liečbou založenou na platine (IV, C)

Chemoterapia doxorubicín (IV, C) paklitaxel (IV, C) pembrolizumab – lenvatinib (I, A, MCBS 4)

Autor: MUDr. Róbert Biel, PhD., MBA Klinika rádioterapie a klinickej onkológie LF **UPJŠ**, Východoslovenský onkologický ústav a.s.